

Notitie

www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl

Onderwerp   Bevindingenverslag IBAT-testronde 6-10 december 2021
Datum   14 januari 2022

Inleiding

Van 6 tot 10 december is met een aantal bevoegd gezagen en hun softwareleveranciers de laatste IBAT-ronde van 2021 uitgevoerd. Een korte IBAT-ronde in verband met de beschikbaarheid van testende bevoegd gezagen en daarom ook met een beperktere scope en deelname dan gebruikelijk. De basis voor deze testperiode is de release van DSO-LV zoals deze op de pré-omgeving was geïnstalleerd (release 20.4). In deze test lag de prioriteit bij:

- Publiceren van omgevingsdocumenten
- Belastbaarheidstest van het loket
- Evidence verzamelen met betrekking tot niet-functionele eisen in het GPVE

De bevindingen zijn vastgelegd en met TBO/OBO gecommuniceerd. Aangezien we ook weten dat het IWT-niveau nog niet is bereikt, zullen daar nu verder geen conclusies worden getrokken en brengt het IBAT nog geen advies uit over acceptatie. Binnen de Programmaraad wordt de discussie over accepteren en de relatie met de IBAT-resultaten nog gevoerd.

In deze IBAT-ronde is getest door de volgende bevoegd gezagen en leveranciers:

Koepelorganisatie	Bevoegd Gezag	Leverancier <i>Plan software</i>	Leverancier <i>Toepasbare Regels software</i>	Leverancier <i>VTH software</i>
Interprovinciaal Overleg	Utrecht	Tercera	Geodan/FLO Legal	Roxit
	Overijssel	Tercera	Geodan/FLO Legal	Roxit
	Drenthe	Tercera	niet bekend bij IBAT	Ilionx
	Gelderland	Tercera	niet bekend bij IBAT	MyCorsa NxT
	Noord-Brabant	Tercera	Berkeley Bridge	BCT
	Limburg	Tercera	Geodan/FLO Legal	Roxit
	Flevoland	Tercera	Geodan/FLO Legal	Onbekend bij IBAT
	Vereniging van Nederlandse Gemeenten	Amsterdam	Landgoed	Geodan/FLO Legal
Haarlemmermeer		Tercera	Berkeley Bridge	Maatwerk
RUD Utrecht		n.v.t.	n.v.t.	Genetics
Unie van Waterschappen	Vallei en Veluwe	Roxit	Geodan/FLO Legal	Genetics
	Rivierenland	Moxio	Moxio	Genetics
	De Dommel	Roxit	Geodan/FLO Legal	Genetics
	HDSR	Knowledge Values	Knowledge Values	Excellence
	AGV/ Waternet	Roxit	Geodan/FLO Legal	Genetics

Van de rijkspartijen heeft deze ronde alleen Defensie getest in de VTH-keten.

Bevindingen

Deze rapportage bevat de bevindingen van de functionele end-to-end-procesten zoals die door de verschillende bevoegd gezagen in de afgelopen periode zijn uitgevoerd. Deze hebben primair betrekking op DSO-LV, maar raken soms ook zaken als content en de werking van lokale software. Daarnaast geven we de bevindingen op hoofdlijnen van een gesprek over de niet-functionele eisen in het GPVE.

In de rapportage over de bevindingen maken we onderscheid in:

- Bevindingen met de beschikbaarheid en performance van de oefenomgeving.
- Bevindingen met betrekking tot de opgeleverde functionaliteit (toetsingskader: GPvE en IWT-capabilities) en de werking in de praktijk. [Volgens opdracht IBAT]. Het gaat om nieuwe testgevallen en om het hertesten van opgeloste bevindingen.
- Bevindingen met betrekking tot de gebruikersondersteuning [Volgens opdracht IBAT]
- Bevindingen met betrekking tot de testvoorbereiding en -uitvoering

De belangrijkste bevindingen worden op hoofdlijnen weergegeven. Daarnaast zijn er veel kleinere bevindingen gedaan. Deze betreffen de werking van DSO-LV, maar bijvoorbeeld ook de gebruiksvriendelijkheid van het loket. Alle bevindingen zijn gemeld en worden door de TBO en OBO's geanalyseerd.

Beschikbaarheid en belastbaarheid van de oefenomgeving

Tijdens de IBAT-periode in september 2021 was de landelijke voorziening een groot deel van de tijd niet volledig beschikbaar. In een operationeel overleg is aangegeven door OBO Rijkswaterstaat dat meer dan 100 aanvragen op een dag in de oefenomgeving aan de hoge kant was en dat dit mogelijk voor de uitval van het systeem zorgde.

In de voorbereiding op de testronde in december is door Rijkswaterstaat aangegeven dat er updates van de software hebben plaatsgevonden en dat verwacht wordt dat problemen bij een zwaardere belasting van het loket niet meer zullen voorkomen. IBAT heeft hierop een 'belastbaarheidstest' van het loket georganiseerd op 6 december: door een aantal testers zijn gedurende een periode van 1 uur meer dan 150 verzoeken ingediend. De verzoeken zijn ingediend door het hele land en met verschillende complexiteit (enkelvoudig, meervoudig en soms met grote bijlagen). Er is niet gekeken naar het ophalen van de verzoeken door bevoegd gezagen en de verdere afhandeling. Tijdens deze test, die voor wat betreft aantal naar verwachting redelijk representatief is, zijn geen issues ervaren. Daarmee is de bevinding 1246 inclusief onderliggende bevindingen gesloten.

Tijdens de rest van de testweek waren er nog wel drie andere issues:

- Uitval wegens een technische storing bij een service provider van Rijkswaterstaat (incidenteel, snel opgelost)
- Een issue met betrekking tot de koppeling Ozon – Loket. Door het Ozon-team is een fix uitgerold op de PRE-ETO-omgeving. Een nadere analyse van de oorzaak heeft het IBAT niet ontvangen. De volgende ronde zal dit worden hertest.
- Een wereldwijd beveiligingsprobleem op 10 december 2021, waar door Rijkswaterstaat snel is gehandeld en de pré-omgeving is afgesloten en aan het einde van de dag weer is vrijgegeven.

Functionele werking DSO-LV

Deze periode hebben beperkt functionele testen van DSO-LV plaatsgevonden. Met name enkele provincies en waterschappen zijn bezig geweest met het publiceren van omgevingsverordeningen.

Hier speelt natuurlijk nog steeds het bekende issue met omgevingsdocumenten die grote en complexe geometrieën bevatten.

Tijdens deze testperiode zijn er problemen geweest voor AGV, HDSR en de gemeente Eindhoven. Doordat voorafgaand aan of tijdens de huidige IBAT testronde problemen waren met hun omgevingsdocumenten. De exacte oorzaak of oorzaken waren tijdens het testen nog niet duidelijk. Na de IBAT periode wordt in samenwerking tussen DSO en bevoegd gezagen verdere analyses uitgevoerd.

Omgevingsverordeningen die wel goed worden gepubliceerd zijn vaak door het aanbiedende bevoegd gezag iets uitgekleed om storingen te voorkomen, maar zijn dan ook geen representatief voorbeeld voor een productiewaardig omgevingsdocument. De provincie Utrecht en de gemeente Amsterdam hebben getest in de VTH keten. Enkele bevindingen zijn hiervoor gemeld, er was ook sprake van enkele verstoringen in het loket.

Niet-functionele eisen

In het GPVE staat een aantal eisen die door de individuele bevoegd gezagen niet goed te testen zijn. Denk hierbij aan de werking van auditlogging, taalniveau B1, monitoring en archivering. In een overleg met de TBO zijn deze eisen doorgenomen, wordt 'evidence' verzameld en worden voor sommige eisen in een komende IBAT-periode testen uitgewerkt. Vooral aan auditlogging zal extra aandacht worden besteed. Hierbij kiest het BAT het perspectief dat het DSO in geval van bijv. een geschil tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag bewijslast moet kunnen leveren over wat een gebruiker op een zeker moment heeft gezien of gedaan in het DSO.

De aangeleverde informatie was over het algemeen voldoende om een beeld te vormen over de mate waarin aan een eis is voldaan. Voor sommige GPVE eisen wordt nog aanvullende documentatie opgeleverd.

Gebruikersondersteuning

De ondersteuning vanuit de TBO en OBO's gedurende de testen is goed. Iedereen is erop gericht om het stelsel werkend te krijgen en bevindingen op te lossen. We merken echter ook dat het overzicht over de verschillende onderdelen van DSO-LV en de regie op het geheel beter kan. We merken dat partijen vooral gericht zijn op het component waar zij voor verantwoordelijk zijn, maar operationele ketenregie ontbreekt. Daarbij wordt er gelukkig steeds hard gewerkt aan het oplossen van incidenten om een specifiek BG weer verder te helpen, maar lijkt problem management (waar zit nu de diepere oorzaak van de issues) er door tijdsdruk vaak bij in te schieten.

Al eerder is gevraagd om inzicht in de afgesproken servicenormen, zodat ook bij IBAT en de gebruikers van DSO inzicht ontstaat in de geboden gebruikersondersteuning. Hierover heeft een gesprek met de TBO plaatsgevonden, waaruit bleek dat de SLA's met de vier OBO's zijn opgesteld. Sinds november 2020 wordt hierover maandelijks gerapporteerd. Deze rapportage zijn getoond aan IBAT leden om hierover een beter beeld te verkrijgen van de

afspraken tussen TBO en 'leverancierszijde'. Met de koepels ('klantzijde') zijn nog geen concrete afspraken vanuit SBO/TBO vastgelegd in een SLA aangaande beschikbaarheid, capaciteit en continuïteit. Wel zijn er afspraken gemaakt met IPLO waar de gebruikersondersteuning is geregeld.

Tijdens het testen is enkele keren een bevinding geregistreerd, waarvan de indiener aangaf dat in een vorige test DSO wel goed functioneerde, maar dat dat in de huidige release niet meer zo was. Door de betreffende OBO is dit onderkend en wordt de bug gefixed. IBAT vraagt naar aanleiding hiervan aandacht voor goede regressietesten vanuit de OBO's.

Tot slot willen we ook aandacht vragen voor het delen van kennis over de werking van DSO, de verstoringen die optreden en hoe deze worden opgelost. We constateren dat veel van deze kennis aanwezig is bij het 'systems team', maar dat dit niet altijd wordt gedeeld met andere partijen binnen en buiten DSO. Meer en betere kennisdeling zorgt hopelijk voor een kortere leercurve bij leveranciers, bevoegd gezagen en OBO's.

Testvoorbereiding en uitvoering

- De IBAT-leden namens de koepels zijn voor de testuitvoering afhankelijk van de deelnemende bevoegd gezagen en softwareleveranciers. Het blijft iedere keer weer lastig om bevoegd gezagen van alle koepels te motiveren om te testen.
- Voor de leden van het IBAT-team blijft het lastig om van deelnemende bevoegd gezagen tijdig de goed uitwerkte testontwerpen te krijgen. Meer sturing of begeleiding vanuit de IBAT-leden/koepels kan hierbij helpen.
- IBAT constateert dat niet duidelijk is wat nu precies tot het IWT-niveau wordt gerekend en welke eisen voor 100% of een belangrijk deel gereed moeten zijn. Dit maakt een betere voorbereiding lastig, maar bovendien is op dit moment niet duidelijk wanneer door IBAT op het IWT-niveau kan worden geadviseerd.
- Meer aandacht blijft nodig voor het hertesten van in een eerdere IBAT-periode gedane bevindingen. Deze ronde is vooraf aangegeven welke bevindingen uit eerdere IBAT-rondes zijn opgelost en gereed zijn voor een hertest, maar daar is onvoldoende opvolging aan gegeven.
- In de praktijk blijkt steeds dat de lokale software, zowel voor het maken van plannen als voor de VTH-keten, nog in ontwikkeling is. IBAT heeft geen inzicht in de ontwikkelroadmap van leveranciers en ook bevoegd gezagen weten dit vaak niet.

Toetsing aan GPvE

Doordat deze ronde heel beperkt is getest, is nu geen overzicht opgenomen van de oordelen die bevoegd gezagen toekennen aan de GPvE-eisen.

Ontvangen meldingen TMR

In totaal zijn er tijdens de IBAT-testperiode 23 meldingen ontvangen.

Dagelijks heeft er op de bevindingen een analyse plaatsgevonden waaruit uiteindelijk naar voren is gekomen dat van de 23 ontvangen meldingen er 4 als wens zijn aangegeven en dat er 19 als bevinding zijn aangemerkt.

In het dagelijkse bevindingenoverleg tussen IBAT en TBO is van 6 meldingen vastgesteld dat dit verstoringen zijn die blokkerend of hoog zijn.

Alle bevindingen zijn beoordeeld en doorgezet naar een behandelteam bij een OBO. Zij behandelen de meldingen en koppelen terug aan de indiener. Wensen zijn vanuit het dagelijkse bevindingenproces doorgezet voor verdere analyse en kunnen via het funnelproces op de backlog van DSO-LV terecht komen. Het IBAT heeft hier verder geen inzicht in.

Een overzicht staat in de bijlage.

De komende testronde

De volgende testronde is gepland van 17 – 28 januari 2022, voor testen van de 20.6 release.

Aandachtspunten voor deze testronde voor het IBAT:

- Zo compleet mogelijke test van GPVE-eisen en capabilities
- Hertesten van bevindingen en testen van verbeteringen in release 20.6 en van de gehele LV
- Audit trail
- Volledige provinciale en waterschapsverordening publiceren en de koppeling OZON – Loket voor deze verordeningen

Bijlage 1: Overzicht status gemelde bevindingen

Van: TBO Testmanager

In de periode 6 december 2021 tot en met 10 december 2021 heeft het IBAT end-to-end procestesten uitgevoerd. Op basis van de uitgevoerde testgevallen zijn bevindingen geconstateerd welke geregistreerd zijn in het meldingenregistratietool TMR. Deze rapportage heeft betrekking op de geconstateerde bevindingen en de hieruit voortvloeiende conclusie(s) en is besproken met de coördinator van het IBAT. Deze rapportage wordt als bijlage toegevoegd aan de IBAT rapportage welke door de coördinator van het IBAT opgeleverd wordt.

LET OP: Het aantal bevindingen geeft niet aan dat alle bevoegd gezagen volledig getest hebben en hierbij alle testgevallen uitgevoerd hebben. Het aantal bevindingen waarop gerapporteerd wordt heeft alleen betrekking op de daadwerkelijk uitgevoerde testgevallen binnen de huidige versie. Voor een overzicht van uitgevoerde testen en testgevallen wordt verwezen naar de IBAT rapportage. Ook is het aantal bevindingen geen maatstaf voor de kwaliteit van het DSO-LV.

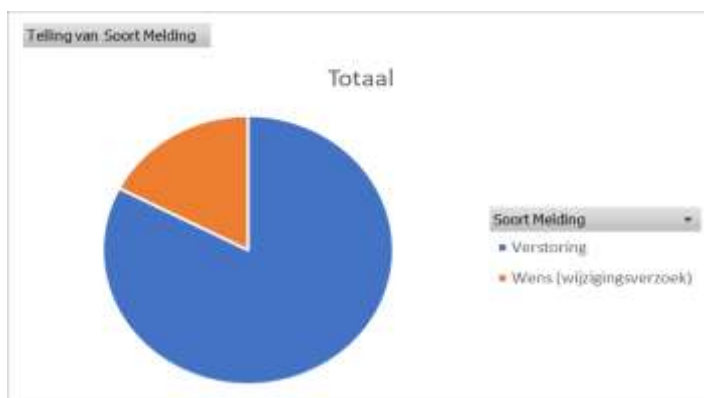
Ontvangen meldingen

In totaal zijn er tijdens de IBAT-testperiode **23 meldingen** ontvangen.

Rijlabels	6-12-2021	7-12-2021	8-12-2021	9-12-2021	10-12-2021	13-12-2021	Eindtotaal
IPO			5			1	6
Knowledge Values		1					1
Omgevingsdienst - RUD Utrecht		3					3
VNG					1		1
Waterschap - AGV	2	1					3
Waterschap - HDSR		1				1	2
Waterschap - Waterschap De Dommel	4			3			7
Eindtotaal	6	6	5	3	1	2	23

Dagelijks heeft er op de bevindingen een analyse plaatsgevonden waaruit uiteindelijk naar voren is gekomen dat van de 23 ontvangen meldingen er **4** als wens zijn aangegeven en dat er **19** als verstoring zijn aangemerkt.

Rijlabels	Telling van Soort Melding
Verstoring	19
Wens (wijzigingsverzoek)	4
Eindtotaal	23

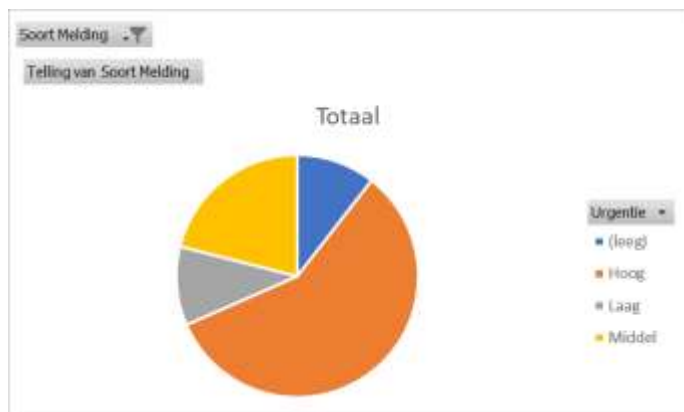

NB: Er zijn **9** bevindingen niet gecategoriseerd omdat deze bevindingen na de sluitingstermijn zijn ontvangen en via het reguliere bevindingenproces worden afgehandeld.

Urgentie van de ontvangen meldingen

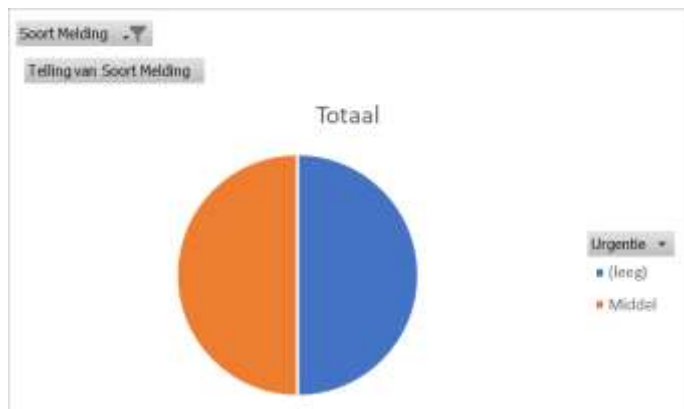
De **verstoringen** die ingediend zijn hebben van de indiener de volgende urgentie meegekregen:

Soort Melding Verstoring	
Rijlabels	Telling van Soort Melding
(leeg)	2
Hoog	11
Laag	2
Middel	4
Eindtotaal	19

De **wensen** die ingediend zijn hebben van de indiener de volgende urgentie meegekregen:

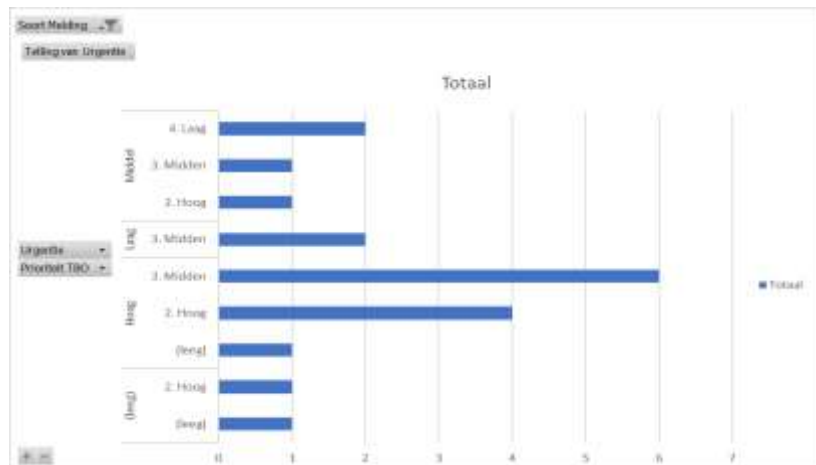
Soort Melding Wens (wijzigingsverzoek)	
Rijlabels	Telling van Soort Melding
(leeg)	2
Middel	2
Eindtotaal	4

Urgentiebepaling na analyse

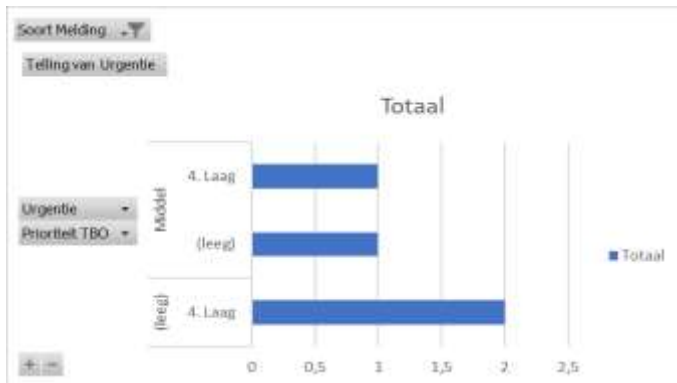
In het dagelijkse bevindingenoverleg tussen IBAT en TBO zijn de meldingen verder geanalyseerd en is van de **verstoringen** de urgentie als volgt vastgesteld:

Soort Melding Verstoring	
Rijlabels	Telling van Urgentie
(leeg)	
(leeg)	1
2. Hoog	1
Hoog	
(leeg)	1
2. Hoog	4
3. Midden	6
Laag	
3. Midden	2
Middel	
2. Hoog	1
3. Midden	1
4. Laag	2
Eindtotaal	19

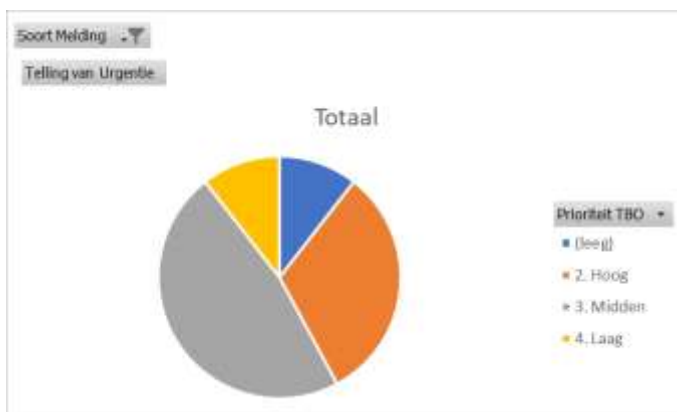
Voor de **wensen** is de urgentie als volgt vastgesteld:

Soort Melding Wens (wijzigingsverzoek)	
Rijlabels	Telling van Urgentie
(leeg)	
4. Laag	2
Middel	
(leeg)	1
4. Laag	1
Eindtotaal	4

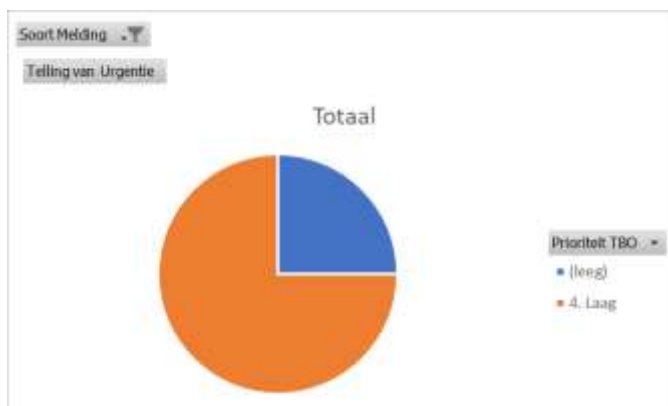
Na de verwerking van de analyse uit het dagelijkse bevindingenoverleg zijn de **verstoringen** als volgt gecategoriseerd:

Soort Melding Verstoring	
Rijlabels	Telling van Urgentie
(leeg)	2
2. Hoog	6
3. Midden	9
4. Laag	2
Eindtotaal	19

Na de verwerking van de analyse uit het dagelijkse bevindingenoverleg zijn de **wensen** als volgt gecategoriseerd:

Soort Melding Wens (wijzigingsverzoek)	
Rijlabels	Telling van Urgentie
(leeg)	1
4. Laag	3
Eindtotaal	4

Na analyse c.q. oplossing van de 19 **verstoringen** geeft dit het volgende beeld:

Soort Melding	Verstoring	
Rijlabels	Telling van Afhandelstatus	
▢ (leeg)		
Doorgezet naar behandelteam		1
Nieuw		1
▢ 2. Hoog		
Afgehandeld		1
In behandeling		4
Vervallen		1
▢ 3. Midden		
Afgehandeld		1
Doorgezet naar behandelteam		4
In behandeling		3
Vervallen		1
▢ 4. Laag		
In behandeling		1
In TBO Funnelproces		1
Eindtotaal		19

Soort Melding	Verstoring	
Rijlabels	Telling van Afhandelstatus	
Afgehandeld		2
Doorgezet naar behandelteam		5
In behandeling		8
In TBO Funnelproces		1
Nieuw		1
Vervallen		2
Eindtotaal		19

Na analyse c.q. oplossing van de 4 **wensen** geeft dit het volgende beeld:

Soort Melding	Wens (wijzigingsverzoek)	
Rijlabels	Telling van Afhandelstatus	
▢ (leeg)		
Doorgezet naar behandelteam		1
▢ 4. Laag		
Afgehandeld		1
Doorgezet naar behandelteam		1
In behandeling		1
Eindtotaal		4

Soort Melding	Wens (wijzigingsverzoek)	
Rijlabels	Telling van Afhandelstatus	
Afgehandeld		1
Doorgezet naar behandelteam		2
In behandeling		1
Eindtotaal		4